

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

The Participative Administration of Administrators Affecting the Effectiveness
of Schools under the Chiang Rai Provincial Office of Learning Encouragement

อิทธิสรา ศิริมงคล¹ อินทร์ จันทร์เจริญ² วีรพันธ์ ศิริฤทธิ์³

Aitthisara sirimongkon, In Chanjarean, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย3) เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงรายรูปแบบวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1.การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2.ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย 3.บริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงรายเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์จะพบว่า มีจุดมุ่งหมายหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X3) ความไว้วางใจ (X1) อิสรภาพต่อความรับผิดชอบในงาน (X4) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.770 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\bar{Y}_{\text{tot}} = .444 + .379 (X_3) + .361 (X_1) + .419 (X_4)$$

คำสำคัญ(Keywords): การบริหารแบบมีส่วนร่วม; ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

This research aims 1) to study the level of participatory management of educational institutions under the Office of the Provincial Learning Promotion, Chiang Rai Province; 2) to study the level of effectiveness of educational institutions under the Office of the Provincial Learning Promotion, Chiang Rai Province 3) to study the participatory management that affects

Received: 2024-10-25 Revised: 2024-11-10 Accepted: 2024-11-12

¹ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiang Rai College. E-mail: aitthisara.si1977@gmail.com

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiang Rai College. E-mail: inchenjarean@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiang Rai College. Corresponding author E-mail: dr.w.siririth@gmail.com

the effectiveness of educational institutions under the Office of the Provincial Learning Promotion, Chiang Rai Province. The research design was quantitative. The sample group used in the research was educational institution administrators and teachers in educational institutions under the Office of the Provincial Learning Promotion, Chiang Rai Province, totaling 210 people. The tools used for data collection include a questionnaire. Data analysis used statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research results indicated the following:

1. Participatory management of educational institutions under the Office of the Provincial Education Promotion in Chiang Rai Province was rated at a high level overall ($\bar{x} = 3.97$, $SD = .76$)

2. Effectiveness of educational institutions under the Office of the Provincial Education Promotion in Chiang Rai Province was also rated highly ($\bar{x} = 4.04$, $SD = .81$)

3. Impact of participatory management on effectiveness: Participatory management was found to significantly affect the effectiveness of educational institutions under the Office of the Provincial Education Promotion in Chiang Rai Province. When analyzing the regression coefficients of the predictors, it was found that common goals and objectives (X3), trust (X1), and freedom of responsibility in work (X4) were significant predictors, with statistical significance at the .05 level. The multiple correlation coefficient was 0.770, and the prediction equation in raw scores is as follows:

$$("Y")_{\text{tot}} = .444 + .379 (X3) + .361 (X1) + .419 (X4)$$

Keywords: participatory management; educational institution effectiveness

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชาชน ดังนั้น ทุกภาคส่วนของสังคมจึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาการศึกษาใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนคนไทยทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนเสียชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส จะสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจุดเด่นของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ คือ การเชื่อมโยงเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเดิม จัดตั้งเป็น “ศูนย์การเรียนรู้” ที่จะขยายตัวรองรับทุกพื้นที่ ตอบโจทย์ความต้องการของคนยุคใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตามแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานในระดับพื้นที่ และระดับประเทศ มีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายทั้งอายุ อาชีพ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ตามสภาพบริบทสังคมที่อยู่ในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย การอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ให้กับประชาชน จึงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงมากยิ่งขึ้น (เพ็ญพิศ ฝาพองยุ่น และชานนท์ เศรษฐแสงศรี, 2561: 118-126)

การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงาน มีความสำคัญและจำเป็นต่อการทำให้เกิดประสิทธิภาพ เพราะเป็นผลที่เกิดขึ้นของความร่วมมือร่วมใจประสานงานและความรับผิดชอบร่วมกัน มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้มากมายแตกต่างกันตามบริบทที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมจึงเป็น กลยุทธ์หนึ่งในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงการที่จะบริหารให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ควรได้นำหลักการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อตอบรับกับความต้องการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อความต่อเนื่องในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2559: 212-225)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ภายใต้สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด ในจัดการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากสภาพปัญหาและความต้องการของครูการศึกษาในระดับและการศึกษาตามอัธยาศัย ยังมีความต้องการพัฒนาด้านทักษะยังอยู่ในระดับมาก จึงต้องได้รับการพัฒนาทักษะการสอนเทคนิคการถ่ายทอดของครู ฝึกกระบวนการเรียนรู้ การเรียนการสอนหลากหลายวิธีให้ความรู้เรื่องกระบวนการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัยของนักศึกษา เน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น (ธนีสร เกษมสันต์ ณ อยุธยา, 2558: 582) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนของครูหากไม่ได้รับการกระตุ้นจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ย่อมส่งผลให้ครูไม่ตระหนักในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาตนเอง ซึ่งครูผู้สอนมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ความรู้ ทักษะ และเจตคติ (ฉัตรชัย หวังมีจมี, 2560: 49) ดังนั้นการบริหารงานของสถานศึกษา เป็นสิ่งที่ท้าทายต่อผู้บริหารที่จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้และหลักการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยบริบทสภาพความเป็นจริงแล้วนำมาบูรณาการการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับพื้นที่ สถานการณ์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายฝ่ายหลายหน่วยงาน ตลอดจนชุมชนเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชน ซึ่งจะเกิดผลดีกับตัวนักเรียนนักศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนชุมชน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัย เชิงปริมาณ Quantitative research โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ความไว้วางใจ Trust 2) เชื้อมั่น Commitment 3) มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน Goals and objectives และ 4) อิสรภาพ ต่อความรับผิดชอบในงาน Autonomy แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาจากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การปรับตัว resilient 2) การบรรลุเป้าหมาย Achieve the goal 3) วางแผน- กำหนดเป้าหมาย plan set goals 4) พัฒนาบุคลากร Personnel development และ 5) บริหารจัดการ manage

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2567 จำนวน 430 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย จำนวน 205 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan. (1970) เพื่อป้องกันข้อมูลไม่สมบูรณ์จึงเพิ่มอีกร้อยละ 3 ของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งหมด 210 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากร (Stratified Random Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จำนวน 18 แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1) สกร.ระดับอำเภอขุนตาล 2) สกร.ระดับอำเภอเชียงของ 3) สกร.ระดับอำเภอเชียงแสน 4) สกร.ระดับอำเภอดอยหลวง 5) สกร.ระดับอำเภอเทิง 6) สกร.ระดับอำเภอป่าแดด 7) สกร.ระดับอำเภอพาน 8) สกร.ระดับอำเภอพญาเม็งราย 9) สกร.ระดับอำเภอเมืองเชียงราย 10) สกร.ระดับอำเภอแม่จัน 11) สกร.ระดับอำเภอแม่ฟ้าหลวง 12) สกร.ระดับอำเภอแม่ลาว 13) สกร.ระดับอำเภอแม่สาย 14) สกร.ระดับอำเภอแม่สรวย 15) สกร.ระดับอำเภอเวียงแก่น 16) สกร.ระดับอำเภอเวียงชัย 17) สกร.ระดับอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และ 18) สกร.ระดับอำเภอเวียงป่าเป้า

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่างเดือน มกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2567

1.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1. ความไว้วางใจ 2. ความเชื่อมั่น 3. มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และ 4. อิสรภาพต่อความรับผิดชอบในงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1. การปรับตัว 2. การบรรลุเป้าหมาย 3. วางแผน กำหนดเป้าหมาย 4. พัฒนาบุคลากร และ 5. บริหารจัดการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย แบ่งออกตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสอบถามเกี่ยวกับ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่ง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถาม

เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เชียงราย มีจำนวน 19 ข้อ และ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย มีจำนวน 19 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอรับเอกสารรับรองโครงการวิจัยในมนุษย์โดยผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์ วิทยาลัยเชียงราย เพื่อพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างหลังจากได้รับอนุมัติจริยธรรมวิจัยแล้ว นำส่ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถามไปยังแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาบางแห่ง ใช้เวลา 1-2 เดือน ในการเก็บข้อมูลที่เป็น ปัจจุบันและสมบูรณ์ จำนวน 210 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความถูกต้องและมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่ง โดยวิเคราะห์คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.3 วิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำ ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป มีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย มีจำนวน 112 คน มีจำนวนร้อยละ 53.33 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี มีจำนวนร้อยละ 41.90 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 95.23 และมี ตำแหน่งครูผู้สอน มีจำนวนร้อยละ 95.24

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความไว้วางใจ รองลงมา คือ ความเชื่อมั่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ถัดมาคือ อีสราภาพ รับผิดชอบในงาน มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เชียงราย ในภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา			แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ความไว้วางใจ	3.97	0.76	มาก	2
2. ความเชื่อมั่น	3.98	0.74	มาก	1

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา			แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
3. มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน	3.91	0.82	มาก	4
4. อีสรภาพต่อความรับผิดชอบในงาน	3.93	0.72	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.97	0.76	มาก	

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปรับตัว อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบรรจุเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก บริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ วางแผน กำหนดเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ในภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา			แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การปรับตัว	4.10	0.83	มาก	1
2. การบรรจุเป้าหมาย	4.08	0.75	มาก	2
3.วางแผน- กำหนดเป้าหมาย	3.94	0.90	มาก	5
4. การพัฒนาบุคลากร	4.04	0.79	มาก	4
5. บริหารจัดการ	4.06	0.78	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.04	0.81	มาก	

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาตัวพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยจะพบว่า มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3) ความไว้วางใจ (X_1) อีสรภาพต่อความรับผิดชอบในงาน (X_4) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.770 และมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 77.0 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .29996$ ดังตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย เมื่อนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ดังนี้สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\bar{Y}_{\text{tot}} = .444 + .379 (X_3) + .361 (X_1) + .419 (X_4)$$

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	B	S.E.B	Beta	t	P-value
Constant	.444	.140		3.179	.000
มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X ₃)	.379	.062	.409	6.101	.000
ความไว้วางใจ (X ₁)	.361	.050	.385	7.224	.000
อิสรภาพต่อความรับผิดชอบในงาน (X ₄)	.419	.056	.157	2.672	.008

Std.E = .29996 ; R = .878^d ; R² = .770 ; F = 7.138 ; P-value < .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย พบว่า ภาพรวม ครูและบุคลากรทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า มีสาเหตุมาจากการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับความเสมอภาคกัน ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานไม่ว่าด้าน ทางตรงหรือ ด้านทางอ้อมโดยคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กร การอำนวยความสะดวกในการทำงานมีระบบความเสมอภาคและประชาธิปไตยในองค์กร เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับผิดชอบ ทั้งนี้ จะทำความเข้าใจในปัญหาเกิดกับบุคลากรช่วยลดความคิดเห็นที่ขัดแย้งในการทำงาน มีความเชื่อใจความเชื่อมั่นต่อกันมากขึ้น สอดคล้องกับทัศนะของ ประไพ อุดมผล (2554: 11) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า ความ เชื่อมั่น ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ รวมถึงการประเมินผล จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร อีกทั้งสอดคล้องกับทัศนะของ ชูชาติ พวงสมจิตร. (2555: 142-143) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่า ก่อให้เกิดความสามัคคี ระหว่างผู้บริหารงานและผู้ร่วมงานทุกระดับ ในองค์กร ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มพูนความเชื่อมั่น ซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิต ดี ทุกคนมีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร อีกทั้งยังช่วยให้และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการปรับตัวโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า มีสาเหตุมาจากการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ดำเนินงานใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและผลนั้นตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ สอดคล้องกับความหมายที่กำหนดไว้ของ พรเทพ เหมรณนธ์ (2564: 11-12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับความสามารถของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนอันก่อให้เกิดผลสำเร็จต่อสถานศึกษาตามแผนที่ได้กำหนดไว้

3. ผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย พบว่า เกิดความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า จากข้อมูลวิจัยตามที่ปรากฏนี้มีพื้นฐานมา

จากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้การที่องค์กรได้ ดำเนินงานเรื่องใด โดยการให้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน หรือตรงตามความต้องการและผลนั้นก็จะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ มีนา ลาเต๊ะ (2563: 74-75) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีนัยสำคัญกับทางสถิติที่ ระดับ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การมีส่วนร่วมของบุคลากร สามารถทำให้การบริหารงานสถานศึกษาขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดี และการมีส่วนร่วมช่วยให้การแก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งโดยสันติวิธีและมีความรับผิดชอบการมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดผลต่อการขับเคลื่อนองค์กร เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง คือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิด ความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นได้มีการรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อเกิดการ พัฒนา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารและบุคลากรควรมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวกช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้ คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับครูและบุคลากร มีสัมพันธภาพอันดีกับครูและบุคลากร ย่อมส่งเสริมให้การปฏิบัติงานตามภารกิจ บรรลุเป้าประสงค์ของสถานศึกษา

2) ผู้บริหารควรกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานและแผนงานที่ชัดเจน วางแผนการปฏิบัติงานของ สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องตามนโยบาย และพันธกิจ เพื่อให้ได้ประสิทธิผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษา ที่ ต้องการ และเพื่อนำองค์กร ประสบความสำเร็จโดยบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3) ผู้บริหารควรสร้างจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้บุคลากร ได้ใช้เป็นแนวทางการ ทำงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ในจังหวัดอื่น ๆ

2) ควรมีการศึกษากลุ่มชุมชน และผู้ปกครองในการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้

3) ควรศึกษาด้านปัจจัย ที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา อาทิเช่น 4 M ที่ประกอบไปด้วย Man คนหรือบุคคล Money เงินหรืองบประมาณ Material วัสดุสิ่งของ หรือวัสดุ อุปกรณ์ Management การบริหารจัดการ เป็นต้น

4) ควรศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอื่น ๆ ที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ฉัตรชัย หวังมีจิม. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนรู้ เปลี่ยนสมรรถนะ. *Journal of HRintelligence*. 12(2): 47-63.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2555). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian EJournal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 10(2): 142-143.
- ธนีสร์ เกษมสันต์ ณ อยุธยา. (2558). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 10(4): 574-584.
- ประไพ อุดมผล. (2554). การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น และชานนท์ เศรษฐแสงศรี. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบางภาพ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 11(2): 118-126.
- พรเทพ เหมรานนท์. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2559). *หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- มีนา ลาเต๊ะ. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ*.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

